

Eesti koolinoorte 48. bioloogiaolümpiaad

Piirkondliku vooru küsimustik 6. – 7. klassile

Eesnimi:
Perekonnanimi:
Kool:
Klass:

PUNKTISUMMA:
(täidab töö kontrollija)

--

Teie ees on küsimustik, milles on 40 valikvastusega küsimust. **Igale küsimusele on üks või mitu õiget vastust, mis tuleb küsimuse all loetletud vastusevariantide hulgast üles leida.** Vastusevariandid on tähistatud tähtedega (A,B, jne.). Iga küsimuse all on vastusekast, kuhu kirjutate oma vastusevariandi tähe (või sõna, kui küsimus on nii seatud). Kui küsimusele on mitu õiget vastust, siis on ka kaste vastavalt niipalju.. Igasse kasti võib kirjutada ainult ühe tähe! Kirjuta vastused pasta- või tindipliiatsiga ja püüa mitte teha parandusi,

Enne vastama asumist märgi kindlasti küsimustikule oma nimi, kool ja klass.

**Küsimustele vastamiseks on aega 120 min.
Maksimaalselt on võimalik saada 100 punkti.**

Soovime edu!

1. Millised järgnevatest väidetest kirjeldavad taimede hingamist?

- A Toimub ka valguse käes kõigis elusates rakkudes
- B Toimub orgaaniliste ainete moodustumine
- C Toimub orgaaniliste ainete lagunemine
- D Toimub hapniku eraldumine
- E Toimub hapniku neeldumine
- F Toimub energia vabanemine
- G Toimub energia kogunemine

--	--	--	--

2. Millised nendest okaspuudest on ühe-, millised kahekojalised?

- A ühekojalised
- B kahekojalised

Kadakas	
Mänd	
Lehis	
Kuusk	
Jugapuu	

3. Kuidas tunded ära veeõitsengu?

- A Veekogus hakkab rohkelt kasvama õitsva id taimi, näiteks vesikuppe ja särjesilmi.
- B Vesi on rohekas ja läbipaistmatu mikroorganismide vohamise tõttu.
- C Veekogus võib näha tavalisest rohkem surnud kalu ja teisi veeloomi, sest vees on vähem hapnikku.
- D Veekogusse asuvad elama forellid, sest vees on rohkem hapnikku.

--	--

4. Millise roodumusega lehed on loetletud taimeliikidel?

- A sulgroodsed
- B sõrmroodsed
- C kaarroodsed
- D rööproodsed

Harilik vaher	
Suur teeleht	
Arukask	
Nisu	
Sanglepp	
Kerahein	
Leseleht	
Varsakabi	

--	--

5. See taim kasvab nii järvete kaldal, soodes kui ka mererandades. Tihedalt koos kasvavad taimed pakuvad pesitsuspaikasad veelindudele. Inimesed on seda taime pikka aega kasutanud ka ehitusmaterjalina. Millisest taimest on jutt?

- A pilliroog
- B kalmus
- C hundinui

--

6. Jaga tabelis toodud taimed tuul- ja putuktolmlejateks.

- A tuultolmlejad
- B putuktolmlejad

Õunapuu	
Ristik	
Rukis	
Kibuvits	
Kask	
Sarapuu	
Võilill	
Kerahein	
Mänd	
Karikakar	

7. Millised loetletud mõistetest sobivad okaspuude paljunemise kirjeldamiseks?

- A tolmutera
- B eosed
- C sigimik
- D suguline paljunemine
- E eelleht
- F vili
- G tolmukaniit
- H seemnealge
- I seeme

--	--	--	--

8. Millised järgnevatest väidetest käivad osjade kohta?

- A nad paljunevad eostega.
- B neil arenevad seemned.
- C nad kuuluvad sõnajalgtaimede hulka.
- E nad on püsikud.
- D neil esinevad fotosünteesivad lehed.
- F nad kõik on igihaljad.

--	--	--

9. Millised neist taimedest on mürgised?

- A jõhvikas
- B kalmus
- C jugapuu
- D pihlakas
- E näsiniin
- F jänesekapsas
- G maikelluke

--	--	--

10. Kartul on eestlaste üks põhitoit. Millist muundunud taimeorganit me sööme kartulit süües?

- A vili
- B juur
- C vars
- D leht

--

11. Mis liiki ja kui kõrge on Eesti kõrgeim puu?

- A kuusk
- B mänd
- C kask
- D 33 m
- E 44 m
- F 55 m

--	--

12. Milline puu on Eesti 10-kroonisel rahatähel?

- A tamme stiliseeritud kujutis
- B jalaka stiliseeritud kujutis
- C suvalise lehtpuu stiliseeritud kujutis
- D Mustahamba tamm
- E Tamme-Lauri tamm
- F Saarniite jalakas

13. Kus kasvavad valguse suhtes on kõige vähenõudlikumad taimed?

- A puurindes
- B põõsarindes
- C sambla- ja samblikurindes
- D puhmarindes
- E rohurindes

14. Millisel neist taimeliikidest puuduvad juured?

- A väike lemmel
- B vesihernes
- C valge vesiroos
- D kollane vesikupp

15. Millised väited on õiged?

- A Metsapuu on üksikult kasvava puuga võrreldes laiema võraga.
- B Metsas on temperatuuri kõikumine väiksem kui lagedal.
- C Metsas on talvel soojem kui lagedal.
- D Lumi sulab metsas kevadel pisut hiljem kui lagedal maastikul.
- E Suurem osa Eesti metsadest on okas- ja segametsad.
- F Loomade ja taimede liigirikkus on kõige suurem hästi hooldatud keskmise vanusega metsades.
- G Kõige tuleohtlikumad on Eestis lodumetsad.

--	--	--	--

16. Täida tabel järgmiste taimedega nende viljade levimistüübi järgi

- A kannike
- B kurekael
- C maasikas
- D vesiroos
- E hernes
- F raps
- G hobukastan
- H ojamõõl
- I võilill
- J pihlakas
- K sarapuu
- L saar

Iseavanev					
Tuullevi					
Loomlevi					
Vesilevi					

17. Mis võivad mõjutada metsa ökoloogilist tasakaalu?

- A lumesulamisvesi
- B jäätmete ladustamine metsa alla
- C uute taimeliikide sissetoomine
- D aastaajad
- E metsapõleng
- F torm

--	--	--	--

18. Milliseid vihmametsi on olemas?

- A parasvöötme vihmametsad
- B arktilised vihmametsad
- C troopilised vihmametsad
- D mäestike vihmametsad
- E kuivad vihmametsad
- F rabastunud vihmametsad

--	--	--

19. Millised väited on õiged?

- A Tallinna ja Tartu botaanikaaiad on Eesti tuntumad ja esinduslikumad iluaiad.
- B Keemilise tõrje plussiks on mürkide hävitav toime kõikidele aias elavatele putukatele.
- C Kõögiviljaaedades kasvatatakse näiteks porgandit, kapsast ja kurki.
- D Puuviljaaedades tegeletakse ainult õunapuude kasvatamise ja aretamisega.
- E Aiad on inimese loodud ökosüsteemid, mis pakuvad rohkelt elupaiku putukatele, lindudele ja teistele loomadele.

--	--	--

20. Leia põhjuste ja tagajärgede paarid!

- A Turvas sisaldab vähe toitaineid, on märg ja hapnikuvaene.
- B Õunasaak jääb kehvaks.
- C Jänese kapsa lehed tõmbuvad varre ligi kokku.
- D Soos kasvab vähe taimeliike.
- E Taimele langeb otsene päikesevalgus või sajab tugevat vihma.
- F Mesilaste ja kimalaste arvukus on väike.

Põhjus			
Tagajärg			

21. Kes loetelust kuuluvad loomariiki?

- A hallõgija
- B võrm
- C sookail
- D rukkirääk
- E juurepess
- F põldtimut
- G küüvits
- H kihulane
- I metsakuklane
- J männikärsakas
- K islandi käokõrv
- L laanik
- M kiitsaksikk

--	--	--	--	--	--

22. Kuidas on tekkinud kivisüsi?

- A kivide söestumisel metsatulekahjudes
- B taimeosade ladestumisel ja tihenemisel setetes
- C inimese tegevuse tulemusel, põlenud ehitistest jm materjalidest

23. Kui kiiresti kasvab keskmiselt turbalasalund?

- A 0,5-1 m aastas
- B 2 cm aastas
- C 2 mm aastas
- D 0,5-1 mm aastas

24. Millised väited on õiged?

- A Looduses toimub pidev ainete ringkäik.
- B Puud on orgaanilise aine tootjad.
- C Orgaanilist ainet lagundavad ainult bakterid.
- D Enamik taimtoidulisi loomi sööb ühte kindlat taimeliiki.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

25. Täida tabel!

- A merekala
- B mageveekala
- C siirdekala
- D lepiskala
- E röövkala
- F luukala
- G kõhrkala

Kilu			
Säga			
Angerjas			
Elektrirai			
Tursk			

26. Millised loetletud kahepaiksetest elavad Eestis?

- A rohukonn
- B lehekonn
- C rohekärnkonn
- D tähniksalamander
- E mudakonn
- F puukonn
- G tähnikvesilik
- H rabakonn
- I kärgkonn
- J tiigikonn
- K harivesilik
- L jutttselg-kärnkonn.

--	--	--	--	--	--	--	--

27. Vasta küsimustele!

1. Kes on meie metsade suurim sõraline?
2. Kuidas nimetatakse teise nimega jahiloomi?
3. Millisel aastaajal tungivad hundid kõige sagedamini kariloomadele kallale?
4. Kes on meie metsade suurim kiskja?
5. Milline mardikas kahjustab kuusepuid, uuristades nende koore alla käike?
6. Kuidas nimetatakse ilma kojata tiguid?
7. Kuidas kutsutakse ehmeistiivaliste vastseid?
8. Kelle rahvapärane nimi on millimallikas?

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

28. Millised loetletud lindudest talvituvad Eestis?

- A sinitihane
- B suitsupääsuke
- C hallhani
- D leevike
- E siidisaba
- F hakk
- G kuldnokk

--	--	--	--

29. Millised väited on valed?

- A Ainult maismaaimetajad hingavad kopsudega.
- B Ürgimetajate pojad arenevad munas.
- C Rebaste põhitoiduks on närilised.
- D Mäletsejate hulka kuuluvad veised, kitsed, hobused ja lambad.
- E Imetajatel on hästi arenenud suuraju ja neil on hea õppimisvõime.
- F Kõik imetajate pojad toituvad esialgu piimast.

--	--

30. Täiskasvanud inimene kaalub umbes 70 kg, vastsündinud laps umbes 3-3,5 kg. Täiskasvanud karu kaalub umbes 200 kg. Kui palju kaalub äsjasündinud karupoeg?

- A pea-aegu kaks kilo
- B umbes 6 kilo
- C natuke alla poole kilo

--

31. Kes loetletutest on röövputukad?

- A põllujooksik
- B lehetäi
- C lapsuliblikas
- D raisamardikas
- E kiilassilm
- F seitsetäpp-lepatriinu
- G vesiämblik
- H vesihark
- I hobukaan

--	--	--	--

32. Kes neist loomadest on lagundaja?

- A karu, sest ta lõhub toitu otsides pehkinud kände ja sipelgapesi
- B raisamardikas, sest ta toitub surnud loomadest
- C kobras, sest ta närib surnud puutüved lühikesteks juppideks

33. Kes on ürgimetajad?

- A ürgajal elanud loomad, kes praeguseks on välja surnud
- B kukkurloomad (nt. kanguru)
- C munevad imetajad (nt. nokkloom)

34. Kahepaiksed kasutavad hapniku saamiseks peale kopsude ka nahahingamist. Milline järgmistest väidetest on õige?

- A Vees hingavad konnad ainult nahaga, ega pea hingamiseks pinnale tõusma.
- B Nahahingamisest piisab konnale ainult jahedas vees, siis kui ta aktiivselt ei liigu.
- C Nahahingamine ei suuda konna keha piisavalt hapnikuga varustada ja isegi veekogudes talvituvad konnad peavad aeg-ajalt pinnale hingama tõusma.

35. Vii kokku loomarühm ja sellele iseloomulik tunnus.

- A käsnad
- B ainuõõssed
- C paelussid
- D limused
- E ämblikud

lubiaainest toes	
sarv- ja räniainest toes	
kehaväline seedimine	
kõrverakkudega varustatud kombitsad	
liitsugulised kehalülid	

36. Millise kalas elava paelussi arengujärguga võib inimene nakatuda?

- A täiskasvanud paelussiga
- B paelussi vastsetega
- C paelussi munadega

--

37. Sapipõis on põietaoline kotike, mis paikneb maksa küljes. Mis on tema ülesandeks ?

- A toota sappi
- B talletada sappi
- C juhtida sappi kaksteistsõrmiksoolde
- D reguleerida maksa tegevust
- E tekitada sapikive

--	--

38. Mis on maksa ülesanneteks?

- A reguleerida ja kontrollida toitainete jaotumist
- B toota rasva lagundavat ensüümi lipaasi
- C peenestada toitu
- D muuta kahjutuks organismile kahjulikud või mürgised ühendid.
- E lõpetada toitainete imendumine verre

--	--

39. Kuidas mõjutavad linnakeskkonna tingimused inimese tervist?

- A nõrgeneb kõrvakuulmine
- B hingamisteed saavad kahjustada
- C võib tekkida stress
- D suurem traumade oht

Tihe liiklus	
Mürgised heitgaasid ja tolmu	
Müra	
Rahvarohkus	

40. Mis on talgud?

- A poetüüp
- B karistus, mida määratakse vahel parkimistrahvi asemel
- C ühine vabatahtlik töötegemine
- D soode kuivendamise vahend

